

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor
Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 1-6-2024 No. 113

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Elsa Westberg stelt zich voor
3. Bonifatius: stierf 5-6-754 de marteldood binnen onze parochiegrenzen
4. Diocesane livestreamvieringen
5. Hoe wij vieren
6. Thuiscollecte
7. Veilige kerk
8. Agenda vieringen
9. Contact

Eerstkomende viering

- Zondag 2 juni, 11.00 uur – Tweede zondag na Pinksteren

1. Van de pastoor

A.s. zondag 2 juni is al weer de tweede zondag na Pinksteren. Priester *Elsa Westberg* zal in deze viering voorgaan. Zij is priester van de Kerk van Zweden, een kerk waarmee wij sinds enkele jaren in kerkelijke gemeenschap staan, waardoor zij ook in onze vieringen in de eucharistie kan voorgaan. Velen van u zullen haar al kennen. Zij bezoekt regelmatig de vieringen in Groningen, heeft al enkele malen aan het altaar geassisteerd, gepreekt en de voorbeden gedaan. Hieronder stelt Elsa zich ook nog eens kort voor aan diegenen onder u die haar nog niet kennen.

Zelf breng ik dit weekend samen met aartsbisschop Bernd en kanunnik Marieke Ridder een bezoek aan de *Oud-Katholieke parochie van de H. Theresia van Avila* op het

voormalige Noordfrieze eiland Nordstrand. Op deze manier willen wij namens het Metropolitane Kapittel van Utrecht de verbondenheid van de Kerk van Utrecht met deze parochie, die tot 1920 deel van ons bisdom was, tot uitdrukking brengen.

. *Oud-Katholieke Kerk en pastorie op Nordstrand*

In de komende week, 5 juni, valt de feestdag van de *H.H. Bonifatius en zijn metgezellen*, die op 5 juni 754 bij Dokkum – laten we zeggen op de grens van Friesland en Groningen, want we weten niet precies waar hun moordenaars vandaan kwamen - de marteldood stierven. Bonifatius is hierdoor ongetwijfeld de meest bekende heilige die met het gebied waarin onze parochie is gevestigd verbonden is. Vandaar dat ik hieronder iets schrijf, over zijn leven en zijn betekenis voor de kerk in het algemeen en voor de Oud-Katholieke Kerk in het bijzonder.

Al onze zieken en allen die in liefde en zorg rondom hen staan wens ik kracht en alle goeds.

Moge God als een arm om ons allen heen zijn en als een hand die ons leven draagt.

Een hartelijke groet voor u allen,
Wietse van der Velde, pastoor

2. Priester Elsa Westberg stelt zich voor

Mijn naam is Elsa Westberg en bijna 4 jaar geleden verhuisde ik met mijn man en onze twee kinderen van Uppsala in Zweden naar Zuidhorn. De belangrijkste reden was dat mijn man Johannes een baan kreeg aan de Universiteit van Groningen, maar we hadden het erover gehad dat het een spannend avontuur zou zijn om een tijd buiten Zweden te wonen.

In 2004 werd ik gewijd in de Zweedse Lutherse Kerk, dat is de grootste kerk in Zweden, in het bisdom Västerås en sindsdien heb ik in een aantal parochies in de omgeving van

Uppsala gewerkt. Hier in Nederland is een Zweedse gemeente waar ik bij betrokken ben en waar ik wat werk voor doe, maar het grootste deel van de leden woont in Rotterdam en Den Haag. In het verleden waren de noordse kerken in Nederland zeemanskerken en het was logisch dat deze kerken in Rotterdam stonden met zijn grote haven.

Voordat we hierheen verhuisden, wist ik niet veel over de Oud-Katholieke Kerk. Wat ik wel wist was dat we oecumenische overeenkomsten hadden gesloten en dat we wat men noemt “full communion” hebben. (Dit houdt ook in dat geestelijken uit beide kerken in elkaars kerken in de dienst kunnen voorgaan. WvdV) Dat was ook de reden waarom ik de parochie in Groningen wilde leren kennen. Het was een vriendelijke en veilige sfeer die mij begroette toen ik voor het eerst aankwam. Het is heel fijn om nu velen van jullie die naar de diensten komen te kennen en zich thuis te voelen in de liturgie. Veel lijkt op een Zweedse Lutherse hoogmis, maar er wordt geen wierook gebruikt. Deze zondag is de eerste keer dat ik voorga in de eucharistie in de Oud-Katholieke Kerk, en ik kijk er natuurlijk naar uit.

Elsa Westberg

3. Bonifatius: stierf in 754 de marteldood binnen onze parochiegrenzen.

Op 5 juni valt de feestdag van de H.H. Bonifatius en zijn metgezellen, die op 5 juni 754 bij Dokkum – laten we zeggen op de grens van Friesland en Groningen, want we weten niet precies waar hun moordenaars vandaan kwamen - de marteldood stierven. Bonifatius is hierdoor ongetwijfeld de meest bekende heilige die met het gebied waarin

onze parochie is gevestigd verbonden is. Vandaar dat ik hieronder iets schrijf, over zijn leven en zijn betekenis voor de kerk in het algemeen en voor de Oud-Katholieke Kerk.

Bonifatius wordt overigens door zijn contacten tussen het latere Engeland, Duitsland, Frankrijk en Italië (met het centrum van de westerse katholieke kerk te Rome) wel eens gezien als de architect van het christelijke West-Europa, omdat hij een groot aandeel had in de groei naar culturele eenheid van West-Europa. Hoe dat ook zij, de dag na zijn feest op 6 juni is de dag van de verkiezingen voor het Europees Parlement, waarin volken van heel verschillende achtergronden en culturen proberen gezamenlijk iets goeds voor hun burgers tot stand te brengen.

Bonifatius werd als *Wynfreth (Winfried)* nabij Exeter in Zuidwest-Engeland in 672 of 675 geboren. Hij werd monnik en hoofd van een kloosterschool en het leek alsof hem een grote carrière in de Engelse kerk te wachten stond. Maar hij wilde zijn hart volgen en missionaris worden.

In 716 verliet Winfried Engeland om een eerste missie-expeditie naar Friesland te ondernemen en het werk van de Utrechtse bisschop Willibrord te steunen. Hij wilde de bewoners bekeren tot het christendom door in hun eigen taal tot hen te prediken. Zijn eigen Oudengels of Angelsaksisch was immers verwant aan het Oudfries. Deze eerste zendingsreis werd een mislukking door de politieke omstandigheden (de Friese koning Radboud was in oorlog met de Frankische hofmeier Karel Martel) en hij werd gedwongen huiswaarts te keren.

In 718 reisde hij naar Rome, om goedkeuring voor zijn missiewerk te verzoeken aan paus Gregorius II. Dat kreeg hij en de paus gaf Winfried ook een nieuwe naam: *Bonifatius (met een goed lot)*.

Na de dood van Radboud in 719 kon Karel Martel de Friezen terugdringen en kon bisschop Willibrord zijn missioneringswerk voortzetten. Bonifatius assisteerde hem hierbij vanuit zijn bases Antwerpen en Utrecht. Willibrord wilde hem aanwijzen als opvolger op de bisschopszetel, maar Bonifatius weigerde. Hij trok naar Duitsland om daar te missioneren. Bonifatius wordt dan ook de *Apostel van de Duitsers* genoemd, maar hij hielp ook mee om de kerk in Frankrijk te hervormen. Hij werd aartsbisschop van Mainz, een stad op de toenmalige culturele grens tussen de Germaanse wereld en het Rijk van de Franken.

In 753 was de bisschopszetel van Utrecht een twistappel tussen Bonifatius en de bisschop van Keulen geworden. In een brief aan paus Stephanus II legde Bonifatius uit dat Keulen Utrecht als suffragaanbisdom van Keulen beschouwde op grond van een schenking door de vroegere Frankische koning Dagobert I, (623-639). Keulen zou het Utrechtse castellum met daarin een kerkje in eigendom hebben gekregen, mits het de Friezen zou kerstenen. Bonifatius betoogde echter dat Keulen niets aan deze missionering had gedaan en de schenking dus vervallen was. Bonifatius ging vervolgens zelf naar Utrecht en in het zomerseizoen – waarin gereisd kon worden - naar de Friese streken om daar de bekeringen tot het christendom voort te zetten.

Hoe dat is afgelopen leerde ik al op de lagere school: 754: *Bonifatius door heidense Friezen bij Dokkum vermoord*. Wie nu precies de daders waren en wat hun motief was, zal ik hier nu laten rusten.

Samen met Willibrord werd Bonifatius in de 17^e eeuw vaak in een Nederlandse katholieke kerk afgebeeld met een kopie naar een bekend schilder van de Utrechtse schilder Abraham Bloemaert (+1651) of met een beeld dat daarna gemodelleerd was.

Bonifatius is hier als bisschop afgebeeld met een zwaard en een bijbel, omdat hij zich zou hebben beschermd met een evangeliecodex tegen de slagen van zijn moordenaars. In zijn linkerhand draagt hij een kruisstaf als evangelieverkondiger en een gesel, waarmee hij symbolisch het heidendom verdrijft.

Bonifatius werd met zijn metgezellen als lokale martelaren voor het christelijk geloof in de middeleeuwen in ons land vereerd. In de 17^e en 18^e eeuw, de tijd dat de katholieke kerk in ons land in de verdrukking leefde en haar bestaan als zelfstandige katholieke kerk door Rome werd bedreigd, werd de verering van Bonifatius nieuw leven ingeblazen:

- hij was een geloofsverkondiger van het eerste uur, die zijn getuigenis met de martelaarsdood bekrachtigde;
- hij was een bisschop die zijn "aartsbisdom" Mainz verliet en naar de verdrukte kerk van Utrecht ging om haar bij haar de geloofsverkondiging te helpen en haar zelfstandigheid te verdedigen tegen de aanspraken van de kerk van Keulen.

Dat is de reden dat ook na de breuk met Rome Bonifatius een belangrijke heilige in de Oud-Katholieke Kerk bleef. Het is één van de weinige heiligenfeesten die als die op een zondag valt, de zondag kan verdringen oftewel dat dit feest dan gevierd wordt in plaats van de liturgie van die zondag.

Het gebed van het van de HH. Bonifatius en zijn metgezellen in de Oud-Katholieke liturgie.

Vele volken hebt Gij, God,
van heinde en ver
door de verkondiging van Bonifatius en zijn metgezellen
in de belijdenis van uw Naam verenigd;
verhoor hun en onze gebeden
en geef, dat wij volbrengen wat uw wil is
en dat uw volk, tot het eeuwige heil geroepen,
één is in geloof en goede werken.
Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

4. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een livestreamuitzending om 10.00 uur vanuit de kathedrale kerk te Utrecht verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

5. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. In onze parochie hebben we over manier van vieren in onze parochie het volgende afgesproken:

1. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging "vrede" wensen.
2. De heilige communie wordt in een kring onder twee gedaanten uitgereikt. De hostie wordt door de priester uitgereikt. De kelk wordt door een assistent vastgehouden; men kan uit de kelk drinken of de hostie in de wijn dopen.

Wietse van der Velde, pastoor

6. De 'thuiscollecte'

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *"De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen"*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen, onder vermelding van 'thuiscollecte'.

Dan weet de penningemeester Karin Bijlsma wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

7. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

8. Agenda vieringen en overige activiteiten

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:
vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Eerstkomende vieringen:

zondag 2 juni, 16 juni en 30 juni.

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2e en 4e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

9. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuuatstraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

